

STRATEJİK

PLAN

EKİBİ (SPE)

Stratejik Plan Ekibi Üst Komisyonu

Sara KAYA – Belediye Eşbaşkanı
Cengiz KOK – Belediye Eşbaşkanı
Ahmet AKÇİN – Belediye Meclis Üyesi
Mehmet YAĞIZ – Belediye Meclis Üyesi
Şehnaz DENİZ – Belediye Meclis Üyesi

Stratejik Plan Koordinatorleri

Baki KARDAŞ – Etüd Proje Müdürü V.
Mehmet ASLAN – Özel Kalem Müdürü

Stratejik Plan Ekibi Üyeleri

1. Abdulğani ALA – Mali Hizmetler Müdürü V.
2. Ahmet AKÇAKAYA – Destek Hizmetleri Müdürü
3. Berces GÜNDÜZ – Zabıta Müdürü
4. Berfin Şirin DİNÇ – Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü V.
5. Berrin ASLAN – Kültür ve Sosyal İşler Müdürü V.
6. Cahit ÇELİK – Hukuk İşleri Müdürü
7. Deniz AY - İmar ve Şehircilik Müdürü V.
8. Fahrettin AKTAŞ – Yazı İşleri Müdürü
9. Mehmet Mahsum ELMAS – Temizlik İşleri Müdürü
10. Necmettin KARDAŞ – Yapı Kontrol Müdürü V.
11. Sadiye AKSOY – Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü V.
12. Şehmus BİLTEKİN – Çevre Koruma ve Kontrol Müdürü
13. Yaşar ASLAN – Park ve Bahçeler Müdürü

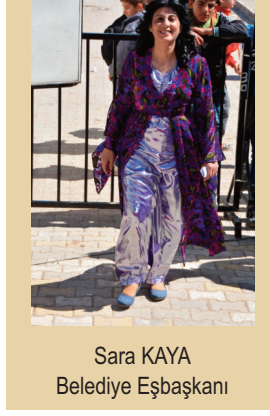
İÇİNDEKİLER

Stratejik Plan Ekibi.....	1
Kısaltmalar.....	3
Eşbaşkanlarımızın Sunumu	5
I. GİRİŞ.....	6
II. NUSAYBİN BELEDİYESİ STRATEJİK PLAN ÇALIŞMASININ TEMELLERİ.....	8
II.1. Yasal Çerçeve.....	8
II.2. Politika ve Plan Çerçevesi.....	10
II.3. GAP Master Planı.....	10
II.4. Stratejik Plan Modeli.....	12
II.5. Stratejik Plan Modelinin Uygulanması.....	13
II.6. Stratejik Planın Varsayımları.....	15
III. DURUM ANALİZİ.....	16
III.1. Nusaybin İlçesi.....	16
III.2. Kurumsal Yapı.....	56
III.3. Nusaybin Belediyesi'nin 5393 Sayılı Kanuna Göre Yasal Yetki ve Yükümlülükleri	91
III.4. Paydaş Analizi.....	96
III.5. Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) Analizi.....	98
III.6. Öneriler.....	100
III.7. Stratejik Konular.....	103
IV. MİSYON, VİZYON VE İLKELER.....	106
V. STRATEJİK AMAÇLAR, HEDEFLER VE FAALİYETLER.....	110

KISALT MALAR

DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
MBB	: Mardin Büyükşehir Belediyesi
MARSU	: Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi
UKOME	: Mardin Ulaşım Koordinasyon Merkezi
AYKOME	: Mardin Altyapı Koordinasyon Merkezi
GABB	: Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği
GZFT	: Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler Analizi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
SP	: Stratejik Planlama
SPE	: Stratejik Planlama Ekibi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
YPK	: Yüksek Planlama Kurulu

Sara KAYA
Belediye Eşbaşkanı

Cengiz KOK
Belediye Eşbaşkanı

EŞBAŞKANLARIMIZIN SUNUMU

Değerli Yurttaşlar,

Geçmişten günümüze birçok medeniyete beşiklik etmiş Nusaybin Kürt, Türk, Asuri, Êzidi, Nasturi, Süryani, Ermeni, Yahudi halkları birlikte barış içinde Nusaybin’imizde yaşamışlar. Tarih halkların kültürel farklılıklarının, sosyo – ekonomik ilişkilerinin birbirleri ile olan etkileşimleri sonucunda kendini var eder. Bu etkileşim bazen bir yıkıma, bazen de güçlü kozmopolit bir yapıya dönüşüp hiçbir gücün ve tahribatın sonuçları birlikte yaşanmışlığın hatıralarını yok edemez.

Mitannî Krallığı’ndan günümüze kadar, Newala Bunisra’ya can veren Çağ-Çağ suyunun, Yan yana duran ve kardeşliği simgeleyen duruşları, Mor Yakup Manastırı ile Zeynel Abidin Camii’nde güçlü inançları ile ibadet eden halkların, barışı simgeleyen beyaz güllerin kenti Nisêbîn’a Rengîn’in Coğrafi güzelliği ve Tarihten kalmış birikimi ile Nusaybin’in bizlere vermiş olduğu güçle hep daha iyiyi ve güzeli yaşatmak adına siz değerli halkımıza hizmet etmek için kollarımızı sıvadık.

2015 – 2019 yılı stratejik planlamamızı hazırlarken, Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Kurumları, Mahalle Muhtarları, Belediye Meclis Üyeleri ile Belediyemizin Birimlerinde yetkin personelin görüş ve önerilerini aldık. Stratejik planımızı Belediyemizin imkânlarını göz önünde bulundurarak, Planlamanın mümkün olduğu kadar gerçekleşme olanağı mümkün olabilecek çalışmalar çerçevesinde hazırladık.

30 Mart 2014 Seçimleri ile birlikte yürürlüğe giren 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile birlikte İl ve İlçelerin Mücavir alanları mevcut sınırlarına kadar genişletilip, İl Özel İdaresi, Belde Belediyeleri İle Köylerin Tüzel kişilikleri kaldırılıp, Mahalle statüsüne getirilen Belde Belediyeleri ve Köyler bağlı buldukları İlçelere bağlandılar. Yıllardan beridir hizmet görmeyen Kırsal mahallelerimiz(Köyler) hizmet görebilmenin heyecanını yaşayacakken, Bütçe kısıtlamaları ve kesintileri buna izin verecek bir imkânı bizlere sunmadı. Ancak tüm imkânsızlıklara rağmen gecemizi gündüzümüze katıp ve imkânlarımızı elimizden geldiği kadar zorlayıp hizmet alanlarımıza giren mahallelerde çalışmalarımızı halkımızın desteği ile uygulayacağız.

Stratejik Planımız yoğun bir emek ve özverili bir çalışmanın ürünüdür. Yıllardır belediyemizde, çalışmalarında uzmanlaşmış personelimizle Stratejik Planımızı hazırlamanın daha sağlıklı olacağına karar verdik. Başta Stratejik Plan Koordinatörüne, Stratejik Plan Ekibi üyelerine, Birim Müdürlerine, STK yöneticilerine, paydaşlarımıza, kurum ve kuruluşlara, şahsiyetlere, görüş ve önerisiyle katkı sunan herkese teşekkür ediyoruz.

Demokratik Katılım ve

Demokratik Yerel Yönetimler

Günümüzde merkezi ve yerel yönetimler arası ilişkilerdeki değişimler, yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumluluk alanını giderek genişleten bir yol izlemektedir. Öte yandan merkezi, siyasi yapıların demokratik katılımı sağlama yeteneklerinin zayıflığı açığa çıktıkça, yerel yönetimlerin önemi artmaktadır. Bu sürecin siyasal plandaki sonuçlarını belirleyen özellik ise, merkezi yönetimlerinin yerel yönetimlere müdahale ve düzenleme yetkilerinin, siyasal karar mekanizmalarının köklü bir biçimde değişmesidir.

Yerel yönetimlerin, azınlıklar ya da kadınlar gibi, merkezi yönetimden dışlanmış toplumsal kesimlerin, katılımlarını sağlamada önemli bir role sahip olduğu bilinmektedir. Kadınların siyasal alandan dışlanmaları, insanlığın ezen/ezilen, yöneten/yönetilen, sömüren/sömürülen, hükmeden/tahakküm altına alınanlar olarak ayrışmasıyla eş zamanlıdır. Tüm ezme – ezilme ilişkileri de kadınların ezilmesinden, egemenlik altına alınmasından beslenmiş, toplumda kurulan iktidar, egemenlik ve sömürü ilişkileri, erkeklerin kadınları egemenlik altına almalarının çeşitli biçimleri şeklinde ortaya çıkmıştır.

Dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, Türkiye’de de kadınlar hem merkezi, hem de yerel yönetimlerden dışlanmış durumdadır. TBMM’de her 10 milletvekilinden ancak 1’i kadındır. Yerel yönetimlerde ise, durum daha vahimdir. Bunun nedeni, Türkiye’de yerel yönetimlerin, yerel hizmetlerin, doğrudan demokrasinin ve halkın demokratik katılımının alanları olmaktan ziyade rant alanı olarak görülmesidir. Bu yaklaşım, belediyeler üzerinden önemli rant hesaplarının ve çatışmalarının yaşanmasına yol açarken, kadınlar da otomatik olarak dışlanmıştır.

Türkiye’de siyasal yapı merkezi, hiyerarşik ve erkek egemen karakterdedir.

Farklılıklar tanınmamakta ve egemen kimlik esas alınmaktadır.

Her şey merkezden ve merkezdeki egemen topluluğun/cinsin dünyasına göre saptanıp, hayata geçirilmektedir. Oysa hayatın gerçeklikleri, bu bakış açısından çok daha renkli ve katmanlıdır. Bu siyaset yapılanması, toplumun zenginliğini bastırmakta, toplumu tek bir kalıba sığdırmaya çalışmaktadır. Öte yandan kadınların yer almadığı demokrasi, eksik bir demokrasi olarak kalmaktadır.

Merkezi yönetimin, tek tipçi karakterine karşı, yerel yönetimler, toplumun barındırdığı çok renkliliği, çeşitliliği yansıtabilir ve iradelerinin yönetime katılımını sağlayabilir. Kuşkusuz bunun için demokratik, toplumsal siyaset doğrultusunda bir duyarlılığın olması ve bu duyarlılıkla hareket edilmesi gerekir.

Yerel yönetimlerin önemi, esas olarak merkezi siyasal yapının, bu özellikleriyle yakından ilgilidir. Bu nedenle yerel yönetimleri, sadece yerel hizmet-

lerle sınırlı olarak ele almak çok eksik kalır. Kuşkusuz yerel hizmetler de önemlidir. Ama yerel yönetimler, bununla birlikte katılımcılık, çoğulculuk, siyasetin toplumsallaşması gibi işlevler açısından da büyük önem taşımaktadır.

Merkezi otoritelerin tekçi, anti – demokratik yapılanmasına karşılık, yerel yönetimlerin farklı kesimlerin kendi kendini yönetmesine olanak sunması önemlidir.

Merkezden, halka rağmen siyaset yerine, siyasetin topluma yayılması, halkın kendisini ilgilendiren konularda söz ve karar sahibi olması, eylem gücü haline gelmesi, kendi kendini yönetmesi esas alınabilir.

Yerel yönetimler mevcut, devlet odaklı siyaset kültürüne karşılık, toplum odaklı, demokratik siyaset kültürünün geliştirilebileceği alanlardır.

Bu genel özelliklerinin yanı sıra, yerel yönetimler toplumsal siyaset ve kadın özgürlüğü açısından, özgün bir konumda bulunmaktadır.

Yerel yönetim alanı, tahmin edilenden çok daha fazla kadınların yaşam alanlarıyla iç içe bulunmaktadır.

Yerel hizmetlerin içeriği de, sunulduğu alanlar da kadınları yakından ilgilendirir. Yeşil alanlardan, ara yolların asfaltlanmasına, temiz içme suyunun sağlanmasından, sokakların aydınlatılmasına kadar, yerel hizmetler, kadınlar için yaşamsal öneme sahiptir.

Yerel yönetimlerin kadınlar açısından bu rolleri oynayabilmeleri için yerel yönetimlere, kadın bakış açısının hakim kılınması gerekmektedir. Çünkü kadınlar ile erkekler kenti, birbirinden farklı şekillerde yaşamaktadır. Bu farklılığın gözetilmesini sağlayacak olan yaklaşım, “Kadın bakış açısıyla yerel yöneticilik” yaklaşımıdır.

Kadın bakış açısıyla yerel yöneticilik; merkezi, hiyerarşik, iktidarı ve rantı hedefleyen, şiddet doğuran devlet odaklı yönetim ve siyaset yerine, özgürlükçü bir siyasal yaklaşımı, yatay ve hiyerarşik olmayan, şiddeti dışlayan bir yaklaşımı koymaktır.

Böylesi bir yaklaşımın öncülüğünü kadınlar yapabilir. Çünkü kadınlar, tarihsel olarak yukarıda tanımlanan iktidar anlayışından dışlanmışlardır. Rant hesabı yapacakları mülkleri yoktur. Bunun yanı sıra gündelik yaşamı örgütleyen kadınlardır. Çocukların, yaşlıların bakımlarıyla ilgilenen, ailedeki ilişkileri görünmez iplerle dokuyan, uzlaştıran, evin ekonomisini çekip çevirenler hep kadınlardır. Aslında bu emekleri ve becerileri görülüyor olsa da, gerçekte toplumun bir bütün olarak dönüştürülmesinde çok önemli yetenekler durumundadırlar.

Kadınların iktidar uygulama yetenekleri yoktur. Onlar, üzerlerinde iktidar uygulananlardır. Genel olarak şiddet eğilimi göstermezler. Daha çok şiddete maruz kalanlardır. Örgütlü şiddet kurumlarında yer almazlar. Kadınlar daha çok yerel, sivil bir dünya içinde şekillenmişlerdir. Bu şekillenmelerini yerel yönetimlere taşımaları durumunda, yerel yönetim anlayışını değiştirebilecek bir niteliğe sahiptirler. Bu nedenle stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerde, toplumun yarısını oluşturan kadına yönelik faaliyetler hedeflenebilir. Aynı zamanda pasifleştirilmiş, dışlanmış olan kadınlar, yeteneklerini topluma açarak, yerel yönetimlerde hizmet en üst seviyeye çıkarılabilir.

II. NUSAYBİN BELEDİYESİ

STRATEJİK PLAN ÇALIŞMASININ TEMELLERİ

II.1. Yasal Çerçeve

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

➤ **Madde 9-** Kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlarlar.

Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar.

Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esasların belirlenmesine Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkilidir.

Kamu idareleri bütçelerini, stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlarlar. Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili kamu idaresi tarafından birlikte tespit edilecek olan performans göstergeleri, kuruluşların bütçelerinde yer alır. Performans denetimleri bu göstergeler çerçevesinde gerçekleştirilir.

➤ **Madde 11-** Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve

kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

5393 sayılı Belediye Kanunu

- **Madde 18-** Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:
  - a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.
- **Madde 34-** Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:
  - a) Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek.
- **Madde 38-** Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:
  - a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.
  - b) Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek,
- **Madde 41-** Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar.

Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir.

Stratejik plân ve performans programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir.

Geçici Madde 4- 41 ' nci maddede öngörülen stratejik plân, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde hazırlanır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

- **Madde 7-** Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:
  - a) İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak.
- **Madde 18 -** Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:
  - b) Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi hazırlamak ve uygulamak, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini belirlemek, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.

II.2. Politika ve Plan Çerçevesi (Makro Çerçeve)

Uluslararası anlaşmalar ve küresel politikalar

1972 Stockholm İnsan Çevresi Konferansı'ndan başlayarak gerçekleştirilen dünya konferansları ve zirvelerinin nihai çıktıları sürdürülebilir insan çevreleri ve sürdürülebilir kalkınmanın temellerini ve araçlarını tarif etmiştir.

Bu çerçevede demokratikleşme, kaynakların korunması ve geliştirilmesi, sosyal grupların güçlendirilmesi ve yapabilir kılınması gibi konular planlama süreçlerinin temelini oluşturmaktadır.

Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik uluslararası hedefler olarak Binyıl Kalkınma Hedefleri de kalkınma çabalarının planlanması ve yürütülmesinde önemli bir rehber oluşturmaktadır.

Bu çerçevede temiz içme suyu, bulaşıcı hastalıkların önlenmesi, barınma sorunu, kırsal ve kentsel yoksullukla mücadele, afet ve felaketlere hazırlıklı olma ve dezavantajlı grupların temsil ve katılım gücünün artırılması gibi konular kentlerin oluşumunda önemle üzerinde durulması gereken konular olarak öne çıkmaktadır.

II.3. GAP Master Planı

GAP, 9 ilin (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak) yer aldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanmaktadır. GAP kapsamındaki illerin arazi ve nüfus büyüklüğü, Türkiye'nin ortalama yüzde 10'u civarındadır.

GAP, başlangıçta bölgenin su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine dayanan bir program olarak ele alınmış; Fırat ve Dicle Havzası'nda sulama ve hidroelektrik enerji üretimine yönelik 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve sulama yatırımları öngörülmüştür.

1989 yılında hazırlanan Master Plan ve 2002 yılında yapılan revizyon ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan GAP, çok sektörlü, sürdürülebilir insani kalkınmaya dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi haline gelmiştir.

Dünyanın sayılı projeleri arasında da yer alan GAP, çok kapsamlı ve bu ölçüde de çok maliyetli bir projedir. Sadece GAP Master Planı'nın belirlediği hedef ve büyüklüklere ulaşabilmek için yapılması öngörülen kamu yatırımlarının finansman ihtiyacı 2008 yılı fiyatlarıyla toplam 41,2 milyar TL'dir. 2007 sonuna kadar 25,6 milyar TL harcama yapılmış ve nakdi gerçekleşme yüzde 62,2 düzeyine ulaşmış bulunmaktadır.

GAP kapsamındaki sulama yatırımları ele alındığında öncelik su depolama yapılarına (barajlara) verilmiş, 15 baraj tamamlanmış; 1 milyon ha alanı sulayacak su depolama kapasitesi oluşturulmuştur. GAP Bölgesi'nde 2008 yılı itibarıyla Fırat ve Dicle Havzası'nda toplam 272 bin 972 ha alan sulamaya açılmıştır. Diğer bir ifadeyle sulama yatırımlarının ancak yüzde 15'i gerçekleştirilmiştir.

Bölge gelişmesinin temel bileşeni olan üretimin çeşitlendirilmesi ve buna bağlı olarak tarımsal sanayinin geliştirilmesi sulama yatırımlarının gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle sulama altyapısının öncelikle ve kısa sürede tamamlanması büyük önem taşımaktadır.

Diğer yandan, işsizlik, nitelikli işgücünün yetersiz oluşu, eğitim altyapısının yetersizliği, nüfusun eğitim düzeyinin düşüklüğü, sağlık altyapısının ve hizmetlerinin yetersizliği, içme ve kullanma suyuna erişimdeki sıkıntılar, kırsal altyapısının tamamlanamamış olması, sanayi ve enerji altyapısının yetersizliği ve

bölge içinde sermaye birikiminin sağlanamaması GAP Bölgesi'nin en önemli sorunları olmaya devam etmektedir. Özellikle demografik gelişmelerin karşısında bu sorunların boyutu daha da artmaktadır.

Ekonominin gelişmesi ve hızlı istihdam artışının sağlanması için özel sektör yatırımlarının bölgeye çekilmesini zorunluluk arz etmektedir. Yatırım ortamının cazip hale getirilebilmesi için ulaştırma, enerji, sanayi ve kentsel altyapı hizmetlerinin yeterli düzeye ulaşması, firmaların finans kaynaklarına erişiminin kolaylaştırılması, bölgenin üretim yapısına uygun teşvik mekanizmasının oluşturulması, bölgedeki diğer kurumsal hizmetlerin etkinleştirilmesi ve sosyal yaşam ortamının iyileştirilmesi özel önem taşımaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda da ifade edildiği gibi, Güneydoğu Anadolu Projesi çalışmaları devam etmektedir. GAP projesi, artık, sadece enerji ve sulama yatırımlarından oluşan bir altyapı projesi olarak değil, yeni kurulacak kalkınma ajanslarının ortak işbirliği platformundan da yararlanarak yerel girişimleri harekete geçiren entegre bir bölgesel gelişme programı olarak ele alınmaktadır. Bu kapsamda, modern sulama tekniklerinin uygulanması, ulaşım ve konut altyapısının tamamlanması, rekabetçi ürün türlerine geçiş, pazarlama olanaklarının genişletilmesi, insan kaynakları ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, doğal ve kültürel dokunun değerlendirilmesi gibi ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi kolaylaştırıcı yeni politikalar uygulanarak bölgenin rekabet gündemi desteklenecektir.

Bölge kalkınmasının çerçevesini çizen GAP Master Planı, özellikle su ve toprak kaynaklarının gelişmesini mali ve teknik kapasiteleri de dikkate alarak bir takvime bağlamış, bu değişimin ekonomik ve sosyal sektörlerde uyuracağı gelişmeyi, yaratacağı istihdamı, bunun getireceği nüfus büyüklüğü ile bu nüfusun kentler ve kır itibarıyla muhtemel dağılımını sağlamış, eğitim ve sağlık hizmetleriyle konut ve kentsel altyapı ihtiyaçlarını makro düzeyde belirlemiş ve yıllara göre finansman ihtiyacını ortaya koymuştur. GAP Master Planı, çeşitli devlet kuruluşlarının kalkınma çabalarının bütünleştirilmesi ve eşgüdümleştirilmesini kolaylaştıran bir rehber olarak GAP'ın yürütülmesine destek olmakta, ayrıca Bölge gelişmesinin alması gereken seyir ve alt ölçeklerde üretilecek plan, program ve projeler için de bir rehber niteliği taşımaktadır.

İlkeler

- Bölgenin gelişme politikaları ve uygulamaları öncelikle yerel dinamiklere ve içsel potansiyele dayandırılacaktır.
- Özel sektörün ve toplumun katkı ve katılımı esas alınacaktır.
- Eylemler programlama ve uygulama aşamalarında ortaklık ve işbirliği içinde hayata geçirilecek, kuruluşlar arası uyum ve eşzamanlılığa özel önem verilecektir.
- Uygulamalar hem gelişme potansiyeli yüksek merkezler, hem de kır-kent bakımından farklılaştırılacaktır.
- Kentsel gelişme bakımından cazibe merkezleri yaklaşımı esas alınacaktır.
- Ekonomik ve sosyal desteklerde kendine yeterliliği hedefleyen yöntemler esas alınacaktır.
- Kaynak kullanımında, detaylı ve takvimlendirilmiş bir önceliklendirme ile odaklanma ve etkinlik sağlanacaktır.
- Mümkün olan her durumda yerel yönetimlerin uygulama ve koordinasyon konusunda gerekli rolleri alması sağlanacaktır.
- Uygulamada hızı, verimi ve kaliteyi artırmayı sağlayacak yenilikçi organizasyon ve finansman modellerinin geliştirilmesine özel gayret sarf edilecektir.